

ҮНЭН

ЗКП (б)-гэй ОБКОМ ба
УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ЗЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

ТАРЯАБЭЛЭДХЭЛЭЙ ТҮСЭБ АТАГУЙ ДҮҮРГЭГДЭХЭ ӨНӨТӨЙ

Франска колхознигуудай дээр уужам ехэ орон доо урма зоригтой ажал хүсэтэйгээр дэлгэрээ. Армиин фонддо мянга мян пүүд тарян ороожоо. Манай энэхэ колхозууд Тав, Тамбовой, Краснодар шчинын артельнүүдхэ гээгүи. Таряа тусааха гүрэн түсэбтэ гүйсэд дүүргэд Армиин фонддо орооно а оруулжа байһан колхозой тэ үдэрхөө үдэртэ олооор. Мүнөөлөр болтор ресепканска хүндэлэлэй дөс бөлхөгдэхэ эрхэ олоһон зуудай тоо 137 хүрбэ а бэлэдхэлэй фронт дээрэ шэнэ амжалтнуудые туй байһан баяртай мэдээ Баргажан, Түнхэнэй, Яруу акаменай талануудһаа ер байһа.

Таряа тусаалгаяа хүсэд дун Агүүехэ Октябьска советическа революциин 27-ойе утгата гэнэн гэгээн тэмсэл республикын нютосхонуудта үдэршье хүсэ үргэлжэлнэ. Тэрэ тэмсэ гүрүүлжэ Кабанскын ай-В колхознигууд уялгатай малгануудһаа сүм дүүргэд Армиин фонд о орооно а ржа байһабди г гэжэ ресепкын правительствота ралда. Түнхэн Сэлэнгын колхозууд түсэбөө энэ дары үргэхэн.

Яруу колхозууд ба аймагууд дээр Улаан Армиингаа татаа нинэ эршэтэй ажал харюусжа байна.

Тата Мухаршээрэй, Зайн Зэдын, Хори Бударын колхозууд хойноһонь юу хэбэ? теэд тэдэнэрэй хэбэн шын багада хэлэхэ юумэн бага байха. Тэдэнэр Эсэгэ ба эрэлхэг Улаан Армиин үмэнэ өбөр ноһоно ажаллаа үритэй болобо. БМАССР-эй нөмзөмэй һүүлэй мээээнэй

Эһоор республика дотор таряа сохилгын түсэб далаадхан процент дүүрээд байна. Таряабэлэдхэлые таһалдуулжэ байһан энэ ажалые гэдэргэнь хэн татажа байһаб гэжэ хараад үзэхэдэ, үнөөхил дурдчан аймагууд болоно. Нэрлэгдэн аймагууд болбол илалтын урдахи үриэе һадар халгаха тухай эрид хэмжээнүүдые абажа, үдэр һүнигүи таряагаа сохихо ба тусааха Өһотэй.

Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилгшэд болбол таряа туса алгада һаад татаха һанаатай хүнүүдтэй хамагай хатуу тэмсэл хэжэ, тусаалгын графигые тангариг хуули мэтээр дүүргэхын хойноһоо толгойгоороо харюусаха байһанаа бү мартаг.

Мүнөө таряабэлэдхэл тухай хэлсэхэдэ таа зөболон асардаг дайсание дараха тухай хэлсэжэ байһабди гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Мүнөө таряабэлэдхэлэй түсэбтэ колхоз совхоз бүхэндэ хүсэд дүүргэхэ тухай хэлсэхэдэ Германиян өөрын дөбисхэр дээрэ, Норвегийн, Польшын, Чехословак шн, Венгрийн, Болгарин, Югославин дөбисхэр дээрэ дөбтөлжэ ябаһан эрэлхэг манай батальон, полк бүхэниие эдэе хоолоор хүсэд хангаха тухай хэлсэжэ байһабди гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Илалтын дабаан дээрэ гараад байхадһаа энэ тэрэ шалтануудые дурдан таряа тусаалгые удааруулжа байха саг бэшэ!

Дайнай шиндэхы үедэ гэгэдэн нэгэшые колхоз байха өһотэй!

Илалтын энэ сагта бидэнэр бултадаа бушуу хурланаар ажаллажа, байлдаанай фронтдо буу зөбсөгтэл адли андадшагүй шухала хэрэгтэй байһан талха таряа таһалгаряагүйгөөр үгэхэ түсэбөө үгэ хүүргүгөөр халитар дүүргэхэ арыунай арыун уялгатайбди.

Болгаритай эбтээ орохо тухай хэлсээн

Октябрийн 26—28-ай үдэр нүүдтэ Болгаритай эбтээ орохо тухай хэлсээ баталха тухай, нэгэ талаһаа Советскэ Союзай, Великобританиин ба Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлөгшөнэрэй ба нүгөө талаһаа, Болгарска Правительствын делегациин хоорондо хэлсээн Москвада болобо. Хэлсээндэ Советскэ Союзай талаһаа—В. М. Молотов, А. Я. Вышинский, А. А. Лаврицев, К. В. Новиков, В. А. Зорин, генерал-полковник А. С. Желтов ба контр-адмирал П. О. Абрамов, Великобританиин талаһаа—посол гесподин А. К. Керр ба Дундада далайн райондо союзнигуудай Верховно Командалагшын түлөөлөгшэ генерал-лейтенант Д. Гаммель, Америкын Холбоото Штадуудай талаһаа—США-гэй хэрэгүүдтэ этигэмжэтэ гесподин Д. Ф. Кеннон гэгшэд хабаадалсаба.

Болгарин түлөөлөгшөнэр боложо Болгарска Правительствоһаа—Гадаада Хэрэгүүдэй Министр, гесподин И. Стайнов, портфельгүй министр гесподин Д. Терпешев, портфельгүй министр гесподин Н. Петков ба финансуудай министр гесподин П. Стянов гэгшэд хэлсээндэ хабаадалсаба.

Октябрийн 27-ой заседани дээрэ союзна гурбан правительствонуудай Болгаритай дурадхалһан эбтээ орохо тухай хэлсэней проектые зүбшэн хэлсэхын урда тэ Болгарска делегациие толгойлогшо Гадаада Хэрэгүүдэй Министр П. Стайнов дооро тунхаглаһан мэдүүлгэ хэбэ:

«Болгарска делегаци болбол эбтээ орохо тухай нэгэдэмэл королевство, Советскэ Союз ба Америкын Холбоото Штадуудай союзна правительствын үмэнэһөө Болгаритай дурадхалһан услови-

нуудые хүлээн абана гэжэ Болгарска Правительствын үмэнэһөө эбтээ орохо хэлсээ баталха талаар болгарска делегаци мэдүүлнэ.

Эсэгэ ороной фронтын шэнэ Болгарска Правительство хадаа өөрынгөө программые бөлүүлхын тулада ажал-ябуулгынгаа түрүүшын үдэрһөө хойшо эдибхитэй хүдэлмэри хэжэ эхилээд, союзна гүрэнүүдэй проект соо хараалагдаһан условиуудай нилээд хубинень дүүргэжэ шадаһай гэжэ союзна гүрэнүүдэй түлөөлөгшөнэртэ мэдүүлхые манай делегаци өөрынгөө уялга гэжэ тлолоно.

Эбтээ орохо тухай условиуудые эгээл үнэн сэхээр дүүргэхын тулада бүхы хүсэлэлгээ гаргаха гэшэ гол үүргэмнай болоно гэжэ Болгарска Правительство тоолоно.

Эбтээ энэ орлого хадаа Болгаритай ба нэгэдэмэл нацинуудай арадуудай хоорондо харилсаагаа һаргээн тогтооходонь Болгарска Правительствода туналха ба эдэ арадуудтай хани барисаатай байха политикада эхи табиха байна.

Эбтээ орохо договор дээрэ гараа табиһын урда тэ өөһэдшынгөө нийтын хани барисаагаар ба бэе бэеынгээ интересүүдые сахилсажа бүхы дэлхэйн амгалан байдалые хангаха байһан эрхэ сүлөөдэ дуратай ба демократическа арадуудай хоорондо өөрынгөө һууриие Болгарин эзэлжэ шадахын тулада Болгарска Правительство болбол нэгэдэмэл нацинуудай арадуудтай харилсаагаа хүгжөөхэ ба гүнзэгүүрүүлхэ гэнэн зорилго өөрынгөө урда табиһа.

Эбтэй байха ябадалда, эрхэ сүлөөдэ ба демократида өөрынгөө

үмэншэ сэхэ байлгаар эбтээ орохо тухай условиуудтай зохилдуулжа абтаһан уялгануудые царин нягтаар сахиха байһан бүхы болгарска арад энэ политикые бэлүүлхын тулада манай талада оролсоод байна гэжэ болгарска правительство бүгэдэндэ дуудхаар мэдүүлжэ шадаха байна.

Хэрбээ союзна правительствонуудай түлөөлөгшөнэр Болгарска Правительствын абаад байһан уялгануудые дүүргэхэ ябадалые үшөө ехээр хүнгэлхын ба эбтээ оролын условиуудые эгээ үнэн сэхээр дүүргэхын тулада дурадхалдаһан проектын зарим хэдэн пунктиуудай удха тухай нэгэ хэдэн тайлбаринуудые хэжэ үгэхэ тухай зүбшөөрөлөө үгэбэлинь болгарска делегаци ехэ баяскалтай байха һэн».

Октябрийн 27-ой заседани болбол хэлсэней проектые зүбшэн хэлсэхэ ба болгарска делегациин гуйлтаар проектын зарим хэдэн статьянуудые тайлбарилжа ябадалда саашалаа зорюулагдаһан байгаа.

Хэлсээн болбол Болгаритай эбтээ орохо тухай хэлсээ баталгаар октябрийн 28-да дүүрбэ эбтээ орохо тухай хэлсээ дээрэ Советскэ Союзай, Великобританиин ба Америкын Холбоото Штадуудай Правительствонуудай түлөөлөгшөөр Союзна Главкомандованиин түлөөлөгшэ Советскэ Союзай Маршал Ф. И. Толбухин ба Дундада далайн район дээрэ союзнигуудай Верховно Командалагшын түлөөлөгшэ генерал-лейтенант Д. Гаммель гэгшэд гараа табиһа. Болгарска талаһаа гесподинүүт И. Стайнов, Д. Терпешев, Н. Петков ба П. Стянов гэгшэд хэлсээн дээрэ гараа табиһа.

Хэлсэней текст тусгаар тунхаглагдаха.

ЗЕРХОВНО ГЛАВНОКОМАНДАЛАГША Советскэ Союзай Маршал И. В. Сталинда

Гесподин Маршал, Советско-Чехословацка договорые баталжа, манай гүрэнэй бэе даанги байлгын ойн үдэр болоно 1944 оной октябрийн 28-да Чехословацка Правительствын делегат болохо тулада Чехословацка Республикын сүлөөлөгшөн районуудай засагые дааж абааб. Энэ мартагдаһы үдэр Танда ба Танай ударидажа байһан баатар Улаан Армиин гиза баясхалан хүргэхыем ба гүнзэгы ехээр хүндэлдэг талаһаа мэдүүлхыем зүбшөөрт. Тэрэнтэй нэгэн хамта нөмзөмэй өзөмдөгшөдтэй тэмсэл хэбэдэе хизааргүй ехэ хүсэлэлгэ татажа, инаг байһан Эсэгэ орондоо бидэнэй бусажа ерэхэ а олоһон Советскэ Союзай ахадүүгэй бүхы арадуудтай зүрхэ эй амаршалга ба хүндэлгэ хүргэхые чехословацка арадуудай үмэнэһөө Таниие гуйнаб.

Чехословацка Правительствын Делегат Ф. НЕМЕЦ.
ЗАКАРИАТЪЕ.

Советскэ Информбюроһоо

Октябрийн 28-ай оперативна мэдээнһээ

КАРЕЛЬСКЭ фронтын сэрэгүүд дөбтөлгөө үргэлжэлүүлжэ, ПЕТСАМО (ПЕЧЕНГА) областин газар дээрэ МАЯТАЛО, НАУТСИ гэдэг һуурин газарнуудые ба НОРВЕГИИН газар дээрэ БУХОЛЬМ, СТОНГА, БИМЕС, ЛИЛБЕКЕН, МУНКЕЛЬБЕН, АНЬЕЛЬФЬЕЛЛЬ, НУЙДЕН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаба.

ПРАГАҺАА баруун-хойгуур (ВАРШАВА шадар) манай сэрэгүүд 1-дэхи польско армиин частинуудтай хамта бага ээргын удхашанартай байлдаануудые хэжэ, ЯБЛОННА—ЛЕГЙОНОВЭ гэдэг гоеел болсч түмэрэмэй станицие, КОМОРНИЦА ЦЕГЕМЬНЯ, СТАНИСЛАВУВ, ЮЗЕФЦВ, ЯМБОННА гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаба.

ЧЕХОСЛОВАКИИН газар дээрэ УЖГОРОД го-

родһоо хойгуур ба зүүгээр манай сэрэгүүд дөбтөлгөө байлдаануудые хэмэ, 60 гаран һуурин газарые эзэлбэ, тэдэнэй дунда ЧУКАЛОВЦЕ, ЯЛОВА, КЛЕНОВА, УБЛЯ, СТРИХОВЦЕ, ПОДГРАДЬЕ, ГУСАК, СЕЙКОВ, ЗАГОР, ЛЕНАРД, МАЛАЯ ба ВЕЛИКАЯ ДОБРОНЬ, БАТЕВО, ЗАПСОН гэдэг һуурин газарнууд ба ТАРПОВЦЕ, БАТФА, БАРКАСОВО, БАТЕВО, ШОМ-НОСИНО гэдэг түмэрэмэй стацинууд бии.

ВЕНГРИДЭ САТУ-МАРЕ городһоо баруугаар манай сэрэгүүд 40 гаран һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ, тэдэнэй дунда НАДЬ-ДОБОШ, ПУСТА-ДОБОШ, МАТЕСАЛКА, ХОДАС, НЬИР—БАТОР, НЬЕР—БОГАТ гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлбэ.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Агууехэ Октябьрска социалистическэ революциин XXVII ойн үдэр хүртэр
7 хоног
үлэбэ.
Ши ямар бэлэгтэйгээр угтахашниб?
(Таряабэлэдхэлэй ябаса тухай 3-дахы нюурта уншагты).

Советскэ Информбюроо

(Ургэлжэлэл. Эхиниш 1-дэхи иоурта).

рин газарнууд ба НАДЬ—ДОБОШ, МАТУСАЛНА, НЬЕР—БАТОР, НЬИР—БОГАТ гэдэг түмэрзэмэй станцинууд бии.

ЮГОСЛАВИИН газар дээрэ БЕЛГРАДНАА баруун-хойгуур манай сэрэгүүд Югославиин арадай-сүлөөлэлтын армийн частьнуудтай хамта дэилалдажа, 80 гаран хуурин газарнуудыг байлдаатайгаар эзэлбэ, тэдэнэй дунда АПАТИН гэдэг город болон түмэрзэмэй станци (Дунай дээрэ), РУМА гэдэг город болон түмэрзэмэй станци, НУПУСИНА, СЕИЛОЕВО, СОНТА, НАРА-

ВУКОВО, БАЧ, ТОВАРИШЕГО, КЛЕНАН, ГРА-БОВЦЫ гэдэг хуурин газарнууд бии.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болоо.

Октябрийн 27-до манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 112 немецкэ танк гэмтээхэн ба угы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 52 самолёт унагаагдаба.

Октябрийн 29-эй оперативна мэдээн

ЧЕХОСЛОВАКИИН газар дээрэ УЖГОРОД городһоо урдуур манай сэрэгүүд үсэд шанга байлдаануудыг хэмжэ, ПОЧ гэдэг түмэрзэмэй станцине эзэлбэ.

Венгридэ САТУ-МАРЕ городһоо баруугаар манай сэрэгүүд довтолгоо байлдаануудыг хэмжэ, НЬИР-ПАРАСНЯ, ПАПОШ, ОР ЯРМИ КАН-ГОРЬЯНОШИ, ЛЕРЖ, ДЬЮЛАЙ, МАРИ—ПОЧ ПОЧ—ПЕТРИ КОЛЛО—ШЕМЬЕН гэдэг хуурин газарнууд ба МАРИА-ПОЧ гэдэг түмэрзэмэй

станцине эзэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэн газарта бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болоо.

Октябрийн 28-да манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 88 немецкэ танк гэмтээхэн ба угы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 15 самолёт унагаагдаа.

Чехословакиин газар дээрэ Ужгород городһоо урдуур манай сэрэгүүд довтолгоо үргэлжэлүүлбэ. Чоп гэдэг түмэрзэмэй үзэл болон городой түлөө илангала хатуу шанга байлдаанууд болоо. Дайсанай хамгаалгын газарай түшэг тулгуурин тэрэ шухала цункт Тисса, Латорипа гэдэг мүнхүүдэй хоорондо байһан байгаа, тинэ дээрэһэ довтолгоо ябаа советскэ частьнуудай тойрон оржо дайлагдахадань түбэгтэй байба. Ужгородто ороһон шоссейнэ ба түшэр замууд худар, тэрэшэлэн городой захала гитлеровецүүд үргэн ехэ хамгаалгын барилгануудыг бии болгоһон байха юм. Дайсан өөрнөгөө хяа сохигдоһон сөөдөннүүдэ шэнэ хүсэнүүдээр хэлбэлд, тус участок дээрэ 8-дахи хүнгэн-ябган сэрэгтэй дивизионе, танкова болон ондоо тусхай частьнуудыг хаяба. Чоп город болбол Чехословакиин тү-

мэрзэмэй шухала үзэл юм. Тэндэһэ Хойто Трансильваниа, Советскэ Союда, Венгридэ ба Чехословакиин центральна районнуудта магистральнууд таража ороһон байха юм. Чоп городыг яабашы наа алдангүйгөөр гарта баржа байха гэгһэн приказ немецкэ болон венгерскэ сэрэгүүд абаһан байгаа гэжэ плендэ абтаһан хүнүүд хэлэнэ.

Манай сэрэгүүд эрмэлзэлгэтэ сохилтоороо дайсанай хамгаалгын газар худар хушууран орожо, тус городой үйлсэнүүдтэ байлдаануудыг хэбэ. Немецүүд ба венгерүүд шулуун гэрнүүд соогуур ороод, черлак ба подвалнууд соогуур ороод, черлак ба подвалнууд манай частьнуудай түрилгыг хаатуулан баржа гэжэ хэдэһэн байгаа. Советскэ боецүүд багатах штурмовой бүлэгүүд болон дайлагдажа гэрнүүд худар гүйлгэн ороод, граната шөдөжэ ба

жадаар хаджа дайсанай пулемётно үүр болон снайпернуудыг үгы хэбэ. Байлдаан бүхэл үдэртөө үргэлжэлбэ. Манай сэрэгүүд дайсанай гарнизониг хэдэн бүлэг болгон бутарган хүрээлэд, айхабтар шанга тулалдаа хэжэ тэдэннэ үгы хэһэн байгаа. Үдэшлэн тэшэ Чоп гэдэг город ба түмэрзэмэй үзэл немецкэ булмтарашадаа бүрмүһэн сүлөөлгдһэн байна. Городой үйлсэнүүдээр дайсанай хэдэн зуугаад үхээр үлөө. 33 ехэ буу, 53 миномёт, 87 пулемёт, һомо хэрэгсэлтэй ба сэрэгтэй элдэб зөөртэй складууд буулагдан абтаба.

Улаан Армийн сүлөөлгөн Чехословакиин город болон хуурин газарнуудай арад зон манай боецүүд ба офицерүүдыг байртайгаар угтана. Мукачевын арад зон тус городто орохо үйлсын аман дээрэ арка бариад, тэрэһэнэ Чехословакка республикын

ба Советскэ Союзай национальна тугуудаар шэмэглэбэ. Тус городойхид советскэ боецүүдыг байртайгаар амаршалжа, үнинһөө хойшо хүлөөһэн ехэ байн хүнүүдэ хараһан шэнгээр тэбэрин угтана. Тэндэхи хүнүүд венгерско-немецкэ эзэмдэлтын үедэ үзэһэн аймшагтай үдэрнүүд тухайгаа хөөрөнэ.

Венгридэ Сату-Маре городһоо баруугаар Н-скэ соединенний частьнууд дайсанай хэдэн контратакыг сухаруудан сохжо урагшаа дабшаха зуураа Ньир-Парасня гэдэг хуурин газарыг эзэлбэ. Ньир-Батор гэдэг тосхой оршондо дайсан болбол шэнэ хүсэнүүдыг татаһан асаржа контратакэ хэбэ. Айхабтар шанга байлдаанууд болоо. Үдэшлэн тэшэ манай частьнууд дайсанда хажуу талаһаан сохилто хэжэ, сухаруудан намнаһан байгаа. Советскэ боецүүд гитлеровецүүдыг намнаһаар 10 километр урагшаа дабшажа, Мариа-Поч гэдэг түмэрзэмэй станцине эзэлэн абаба. Тус байлдаанда 600 гаран немецкэ ба венгерскэ солдат болон офицер үгы хэгдэбэ.

Советско-германскэ фронт дээрэ немецкэ сэрэгүүдэй угаа ехэ гээлтэдэ ороһон дээрэһэ гитлеровецүүд хэтэрхэй ехэ хэмжээнүүдыг абаха баатай болон. Немецкэ командовани болбол авиационно хургуулинүүдаа хаажа, курсантнуудыг ябган сэрэгүүд болгон фронт ябуулна. 551-дэхи немецкэ ябган сэрэгтэй дивизион 1113-дахи полкһоо плендэ абтаһан өфрейтор Геронг Шварц гэгһэн итгэжэ хөөрөнэ: «551-дэхи ябган сэрэгтэй дивизион Торн городто эмхидхэгдһэн юм. Тус дивизион зарим подразделенинүүд авиационно хургуулинүүдай курсантнуудһаа бүридһэн байгаа. Лётчик-истребительнүүдэй зүбхэн нэгэ хур-

гуулиһаа дивизионнай 500 хүддэ абаа һэн». 551-дэхи немецкэ ябган сэрэгтэй дивизион штабаа плендэ абтаһан офицер Аозеф Юнер гэгһэн жэ мэдүүлбэ: «Би болбол нау городтохи лётчик-ажашадай хургуулида плендэ хэрэгтэй эрхилжэ инструктаж 5 жэлдэ алба хэһэн хүм. М тэрэ милии хууһан хургуули хагдаад, бүхы личне состав Торн городтохи суглуулгыг герьта ябуулагдаа. Удангүй лагерьта ондоо городуудһаа чик-ажаглагдашадай, бортовой шад ба бортовой радиостанци курсантнууд ерээ һэн. Би рые бүхыдэмнай 551-дэхи сэрэгтэй дивизионд орууһан

Мүн тэрэшэлэн 121-дэхи немецкэ дивизионһаа плендэ абтаһан солдат дунда Померани Франкфурт городтохи, Одер бусад районнуудтахи нийдэ хургуулинүүдта олон курнууд бии гэжэ элирбэ.

121-дэхи немецкэ ябган дивизион 407-дэхи полкһоо плендэ абтаһан солдат Г Шрик, Руди Блошке ба Гел Шуман гэгһэн итгэжэ хөө «Бидэнэр нийдэлгын хургуулиһаа һамди. Дүүргэжэ гэхуртэрнай оройдоо гурбан лийн үлөөд байхада июльдэнай хургуулине хаагаа һэн. гуулиа дүүргэгүй бүхы лгүүдыг лагерьта гаргаад, сэрэгтэй хургуули хэһыг бэлдэбэй. Удангүй бидэнэрыг балтикада ябуулаад элдэб зинүүдтэ тараһан юм. Олон тоото лётчикүүдыг сэрэгтэ орууһаниһын харал бидэнэр ехээр гайхаа бэлэй. Немецкэ армийн байдалай дабаргүй болоһониге ба садаа тэмсэл хэһэнэй хэрэгтэй болоһониге бидэнэр ой һамди».

Хургуули ба хургагшада туһалха неделине һайнаар үнгэргэе!

Хүсэд бэшэ бэлдхэлтэйгээр хүмүүжэл хуралсалыг эхилжэ гэжэ хуралсалай түрүүшын үдэрнүүд харуулжа байна. Манай эвдэхи хэдэ хэдэн хургуулинууд гэр байрала бэлдэгүй, түлөө залһа түхээрэгүй, хургагшад хубсаһа хунар тухай хэмжээ абазгүй ба үхибүүдэ сайлуулха эдэ хоол бэлдэгүй байһаниһын элиржэ байна. Иимэ дутуунуудыг саашалан тэсэжэ яабашы шадахагүйбди. Эдэ дутуунуудыг бүгэдэнэй туһаламжатайгаар партийна, советскэ, комсомольско болон профсоюзна организацинуудай хүтэлбэри дор эне дары усдаха хэрэгтэй.

ВКП(б)-гэй Обкомой Бюро ба БМАССР-эй Совнарком болбол октябрийн 29-һөө ноябрийн 5 хүртэр "хургуули ба хургагшда туһалха недели" үнгэргэжэ гэжэ тогтообо. Эне "неделин" турша соо төдөрхой байн туһаламжа хургуулинуудта үзүүлхэ ёһотойбди.

Нэн түрүүн бүхы үхибүүдыг хургуулиа оруулха хэмжээ абаха хэрэгтэй. Тэрэнэй тулалта 7-һоо 15 хүртэр наһатай хурдаггүй үхибүүдэй тоб-

шо тоогын абажа, тэдэниг эрдэм номтой болгохо шухала. Эне талаар нютагууд хэжэ ялгээн юмэ хэгдэхэ болон. Ушарын юуб гэхэдэ, хэдэ хэдэн колхозуудта үхибүүдын үндэһгүй шалтаганар хургуулид оронгүй үлөшэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, гансахан Буйтэнэй хүсэдбэшэ дунда хургуулида аяр 82 үхибүүд хуралсалдаа ерэдэггүй байна.

Бүгэдэнигтын уялгата хуралсал болбол хүгжэлтын үедэ хэлбэршөгүй хуулимнай юм гэжэ гэгээрэлэй органуудай ба хургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд һайса ойгохо ёһотой. Хургуулинууд болбол сэрэгтэй үедэ хүнэ бэрхэшээл тохолодоһыг наань хүлөө городой бүхы үхибүүдыг һайнаар хургаха арюунай арюун уялгатай. Тинэ эрдэмтэй хүнүүд эрэлхэг Улаан Армидайнай, хүгжэн ургажа байгаа хүлөө ажахы болон ажаүйлэдбэридеминий, соёл болбосоролдэмнай са үргэлжэ хэрэгтэй боложо байдаг. Тинэһээ гүрэн түрын удхашанартай хуралсалай хэрэгтэ, хургуулин һаадгүй ба шанартай хүдэлмэридэ шухала

анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Хүтэлбэрилхы зарим органууд хургуулин хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандагын алдуутай гэжэ сөгнэгдэнэ. Тарбагатайн аймгүйсэдкомой түрүү эгшэ нүхэр Агафонов болбол хургуулинуудта түлөө зөөхөдэмнай туһаламжа үгүйлгэжэ хандахадань, "далханай түлөө тархином абаха байна, түлөөнэй түлөө юушыг болохогүй" гээд хэрэсэжэ үгөө үй байгаа. Хуралсалай түлөө таряа бэлдхэлтэй адли парти ба Эсэгэ орнойнгоо үмэнэ харюусаха байһанаа нүхэр Агафонов мэтын хүтэлбэрилэгшэд бү мартаг.

Илангала хүсэд ба хүсэдбэшэ хургуулинуудта, тэдэвэй шабинарта эдэ хоол бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табижа шухала. Юуб гэхэдэ, БМАССР-эй Совнаркомой 1944 оной майн 19-эй тогтоолой ёһоор эдэ хургуулинуудта халуун сайлалта заатагүй эмхидхэхэ хэрэгтэй гэшэ. Хуралсалай жэлэй турша соо хүсэд хүрэхэ хоол хүнэһэнэй запасыг сельпогой, аймпортбосоюзай туһалбарин ажахыһаа, хургуулин дэргэ-

дэхи участогуудһаа болоод мүн гүрэнтээ тоосоһон колхозуудһаа абажа бэлдэхэ болон.

Мүн тэрэшэлэн үхибүүдэй хубсаһа хунар оёхо ба халаха ябадал бага бэшэ шанартай. Баргажанай аймагай Кэрл Марксын ба Курумканай аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозуудай комсомольско организацинууд мүү бэшэ жэшээнүүд нёдо до харуулан юм. Тэдэвэр ноһоо, түүхэй ба элдэһэн арһа колхознигуудһаа суглуулжа, үхибүүдэй дэгэл гутал, бээлэй малгай, оймбо оёһон байгаа. Эне жэлдэшыг иимэ аргануудыг үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Эне хэрэгтэ нютагай ажаүйлэдбэрин предриятинууд бага бэшэ туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

Хургуулиа ба хургагшда туһаламжа үзүүлхэ неделине үнгэргэхын тулада байгуулагдана республиканскэ комиссион зохёһон хэмжээнүүдэй ёһоор аймаг нютагуудар ажал хэгдэжэ эхилбэ.

Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймаг 72 центнер талха, 60 центнер овшнь, 55,5 центнер хартаабха, 21 центнер мяха, 40 килограмм мед, 37 центнер һү бэлдэхэ хоол хүнэһэнэй фонд байгуулахын тулада хүдэлмэри ябуулжа захалаа. Аруунын аймаг болбол республиканскэ түсэбтэ хэтэрүүлжэ, 340 дэгэл,

210 гутал оёхо ба 600 гутал заһажа уллахань.

Үхибүүдыг хургаха ба мүүжүүлхэ ябадал халаадай хургагша ямар байрлалтай байһан дээрэһэнь, ныхаха байна. Агуухэ Лелбагшын хэлэһэнэй ёһоор ма хургагшад хада советскэ суглуултын тулгуурин м Гэрэ хадаа бүхы бодол бээ өөрнөгөө арад түмэндэ а хэдэг байна.

Тинэ дээрэһээ манай шанар үргэн нийтэ арад зогзүгһөө тон халуун туһаламжа абажа байха ёһотой. Эне неделин турша соо баһана хэрэгтэй болохо түлөө зөгүгхэ, тэдэныг хөөр хуулигөөр хангаха асуудалыг ш хэхэ, тэдэнэй хубсаһа хунар нютаг дээрэн оёжо ба зогзүгхэ, салин хүлһээ сагдрэе абаха ябадалыг нарын шалгажа байха хэрэгтэй.

Партийна, советскэ комсомольско организацинууд бол хургуулиа ба хургагш туһаламжа үзүүлхэ неделин нийтэ зониге хабадуулжа, хы үхибүүдыг болбосорол хургуулитай болгохын ба арад мэнэй эрдэм гэгээрэлыг саашан үргэхын тулада неделине хэрэглэхэ зэргэтэй

А. ПАНЧУКОВ
ВКП(б)-гэй Обкомой
хургуулин талагыг даа

ОКТЯБРИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Тарья ехээр тушааж илалтаяа ойротуулая!

ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэгшэд:

ЯРУУНЫН АЙМАГ

МОЛОТОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзарон, парторганизациинь секретарь нүхэр Будажапова) тарья тушааха гүрэнэйнгөө түсэбье болзорхоонь урид дүүргэһэн байха юм.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

«ЗУРГААНАЙ ЗАМ» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыцыктуев, парторганизациинь секретарь нүхэр Найданова) тарья тушааха жэлэйнгөө түсэб октябрийн 15-дэ дүүргэһэн байна.

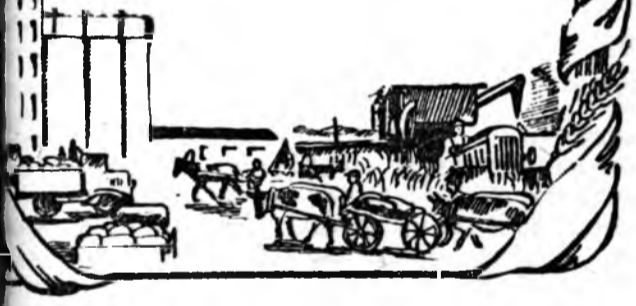
СТАЛИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ринчино, парторганизациинь секретарь нүхэр Цибекдоржиева) тарья тушааха жэлэйнгөө түсэб октябрийн 15-дэ дүүргэһэн байна.

БАЙКАЛО-КУДАРЫН АЙМАГ

«ОКТЯБРЬ» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Вторушин) тарья тушааха гүрэнэйнгөө түсэбье болзорхоонь урид дүүргэһэн байха юм.

ЗАКАМЕНАЙ АЙМАГ

КАЛИНИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бадмаев, парторганизациинь секретарь нүхэр Баирова) тарья тушааха гүрэнэйнгөө түсэб октябрийн 15-дэ дүүргэһэн байна.

Кабанскынхидай үүсхэлээр

А. (Телефоноор абтаба). «Телефон» колхоз полемаринүүдэ эмхитэй ябуулжа байна. Бүгдэнь хүриажэ согоо тусааха түсэбөө урид дүүргэһэн байна. Кабанскын колхознигүсхэлээр түсэбөө галаан Арминин фонддо 150 га оруулаа.

жалтатайгаар дүүргээ. Тарья сохилго дээрэ молотилкын залуу машинист нүхэр Соктоев, Окино-Ключевскэ машинно-тракторна станицин трактористкалүүд Носкова, Сафонова гэгшэд үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилжэ гарраа. Эдэнэр дурсагдагша колхоздо 800 гектарай тарья сохёод, Маргантын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо социалистическэ туһаламжа болгон 50 гектарай тарья сохёо.

А. МАНГУТОВ.

Түрүү туһалбаринч ажахы

райотребсоюзай түрүү ажахы болбол Буряат системин коллектив түрүүи эзэлнэ. Хүдэ тус коллективэйхид 100 гаран гектарнаа үргэжэ хурьяажа абтагша нүхэд Михаил Гладко, Анастасия Шухомина, Писаренко, Екатерина Ярина Яркина гэгшэд эрхим жэшээ харуулжа, даалгабаринуудыг пэ-

гэ хахадаар үлүүлэн дүүргэнэд. 13 наһатай басаган Кривошеева гэгшэ эдэнэрхээ дутуугүйгөөр ажаллажа, өөршгөө даалгабарине 105—110 процент дүүргэдэг байха юм. Энэ туһалбаринч ажахы болбол үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ овшоб ба тэрэшлэн малдаа ячмень, овёс, болон хүхэ холзоомор хангажа шадаба.

Ц. РОДИОНОВ.

Түсэбһөө гадуур 1.000 пүүд

МУХАРШЭБЭР. (Манай информаторһаа). Зандинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгөө түсэб саг болзор соонь дүүргээд, түсэбһөө гадуур Улаан Арминин фонддо 1.000 пүүд тарья оруулахаар шийдхэбэ. Мүнөө хүрилэлгэ, сохиолгонуудаа үдэр хүнигүи ябуулжа байна. Тарья хадалгын үедэ даалгабаринуудаа үргэлжэ 150 процент

дүүргэжэ ябаһан колхознигууд Евдокия Золоторёва, Екатерина Овчинникова, Ульяна Богомозова гэгшэд мүнөө хүрилэлгын хүдэлмэридэ бүри эршэтэйгээр хабаадалсана. Тарья зөөгшэдэй бригадирнууд Богомозов, Благушин гэгшэд 22 паар сар, 11 мори хүдэлэн колхознигуудыг ударидаан бэлэхэлэй пунктнуудта үдэр хүнигүи тарья зөөнэд.

Улаан Арминин фонддо

Хорин аймагай түрүү колхозууд гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлбэринүүдыг болзорхоонь урид дүүргэжэ байна. Хүүлэй үдэрнүүдтэ тарья тушаалгын түсэбье дүүргэһэн колхозуудай тоо бүри олошоронхой. Жэшээлхэдэ, «Красный партизан» колхоз түсэбһөө гадуур Улаан Арминин фонддо 1.875 пүүд эрхим шанартай тарья тушаагаа. Калининай нэрэмжэтэ колхоз 1.094 най нэрэмжэтэ колхоз 1.094 пүүд орооно түсэбһөө гадуур ту-

шаһан байха юм. Эдэ колхозууднаа Карл Марксын, Ждановай, Лениней нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд зааханшье дуганагүй. Тус аймагай колхозууд хүлэй мэдээгээр түсэбһөө гадуур 5.000 голо гаран пүүд тарья илалтын фонддо оруулба. Түсэбһөө гадуур тарья талха тушаалга хаа хаанагүй үргэлжэлхөөр.

П. МАКСИМОВ.

Натуротүлбэри авансаар оруулна

БИЧУРА. (Манай информаторһаа). Улаан Арминингаа амжалтануудаар омгорхоһон «Ленинский путь» колхоз октябрийн үдэрэй хүндэлэлдэ зориулан тарьяхурьяалгаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. 1145 гектар орооһото культура, 15 га хартаабха, 45 гектар сахарна свёкло хаа болзор соонь хурьяажа абаа. Ехэхэн тарьяннигүи хүрилэгдэжэ

дүүргэһэн байна. Бэлэхэлэй пунктнуудта 6944 пүүд эрхим шанартай тарья тушаажа, гүрэнэйнгөө түсэб үлүүлэн дүүргээ. Кабанскын колхознигуудай урлада харюу болгон мүнөө түсэбһөө гадуур МТС-эй хадгалмэрини түлөө натуротүлбэри авансаар оруулханы.

А. РУССКИХ.

Сохилгын аалиһаа тушаалга һатана

Подлапатинскэ сельсоветэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ тарья тушаалгаар Мухаршэбэр соогоо хамагай хүүлдэ шэрэгдэжэ ябана. Октябрийн 25-ай мэдээгээр гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгөө түсэб оройдоо 18 процент дүүргэһэн байна. Хүүлэй 10 үдэр соо тус колхоз бэлэхэлэй пунктнуудта энэ гэхэ тарья тушаагаагүй байха юм. Тус колхозой тарья тушаалгыгэ пилтэрэ ношоруулжа байһан шалтагаан юуб гэхэлэ, сохиолгын муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэбээ болон. Тарья сохижо, байһан комбайнныг хүдэлмэрингэ хүсэһэй дутамаг дээрэбээ зарим үдэр

нүүдтэ мнил байна. Төөд, колхозой хүтэлбэрлэгшэд, тусхайлбал түрүүлэгшэ нүхэр Осипов хурьяалгын хүдэлмэрингэ сүлөө гарһан хэдэн олон колхознигуудыг сохилгодо хабаадуулаагүй байһаар Галина энэ түхэрээн сүүдхэ соо тарья сохилго эмхидхэгдэжэгүй байха юм. Гүрэндэ тарья тушаалгын энэ шийдэхы үедэ политическэ угаалга удхашанартай кампанигэ болошогүйгөөр хаатуулжа байһан гэмтэ нюурнууд Эхэ орон болон фронтыг ороо урда хатуугаар харюусаха ёһотой.

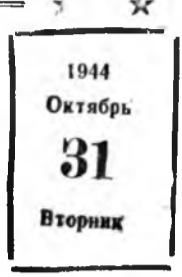
Д. ПЕТРОВ.

Миний социалистическэ туһаламжа

Хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдэй эгээл шухала кампани болохо тарьяхурьяалгыгэ түргэн саг соо гээлтэйгөөр үндэрхэхэ наһин уялгаа хүндэтэйгөөр дүүргэхын түлөө социалистическэ мурьсөөндэ оролсожо, поли дээрэ гарбанһаа хойшо үргэһэ нойргүйгөөр хүдэлмэрилэб. Тинхэ зуураа, Ворошиловай нэрэмжэтэ өорынгөө колхозой поли дээрэ хурьяаха түсэбөө хамагнаа урид үлүүлэн дүүргээд, социалистическэ туһаламжа болгон «Ленин зам» колхоздо 90 гектар, «Комсомол» колхоздо 60 га тарья хурьяажа үгэһэн байна. Тин, сезон соогоо 380 га тарья хурьяажа, центнер горючи арбилаа

һэм. Тарья хурьяаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда агрегатайм бүхы членүүд үдэр хүнине мэдэнгүй хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз хаагүй хүдэлмэрилхэ ябадалам али болохо туһа үзүүлээ. Эдэ бүгдэнь туһаламжын болон комбайнуудаа наһин нягтаар абажа ябаһанайнгаа ашаар нимэ амжалта туйлажа тарьяхурьяалгын үедэхи мурьсөөндэ МТС соо түрүү һуури эзэлжэ шадааб.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ, Хэжэнгын МТС-эй комбайнер.

Тарья бэлэхэлэй ябасаһаа

Түсэбһөө гадуур Улаан Арминингаа фонддо тарья оруулха тухай түрүү аймагуудай патристическэ үүсхэлыгэ бүхы колхознигууд халуунаар угтаа. Республикын хэдэн олон колхозууд гүрэнэйнгөө урдахи уялгыгэ болзорхоонь урид дүүргээд, кабанскынхидай үүсхэлээр түсэбһөө гадуур Улаан Арминингаа фонддо хэдэхэдэн центнер эрхим тарья тушаажа байна.

Габшье, республика дотор дэлгэрһэн энэ ехэ патристическэ үүсхэлдэ зарим колхозууд хабаадаггүй байха юм. Мухаршэбэрэй олонхи колхозууд мүнөө болтор гүрэнэйнгөө урдахи уялганүүдыг дүүргээдүй байһаар. Подлапатинскэ сельсоветэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз аяар октябрийн 25 хүртэр тарья тушааха жэлэйнгөө түсэб оройдоо 18 процент дүүргэһэн байба. Тинхэлэнь, энэ аймагай Зангинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз гүрэнэйнгөө урдахи уялгыгэ үни хада дүүргээд, түсэбһөө гадуур Улаан Арминин фонддо 1.000 пүүд тарья оруулха уялга абаһан байха юм.

Дээрэ дурсагдагша хоёр ондоо баримтанууд аймаг бүхэндэ үзэгдэнэ. Хотин аймагай Калининай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный партизан», «III Интернационал» колхозууд тарьябэлэхэлэй жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргээд, хүрэнгөө хаана захиаланхай. Зүгөөр, Чапаевай, Шмидтын нэрэмжэтэ, «Родник» ба бусад олон колхозуудыг хурьяалгынгаа бүхы хүдэлмэринүүдыг ношоруулан, тарья тушаалга таһалдуулжа байха юм.

Мухаршэбэр, Кудара, Заиграй, Зэдын аймагуудай гүрэндэ тарья тушаалгыгэ итгээ хомомдуулжа байһан гол шалтагааниг сохиолгын хангалтагүйгөө болсо.

Тарьябэлэхэлэй түсэбье нимэ ехээр хаатуулжа байһан ябадалнуудыг саашадаа тэсэжэгүй. Тимэдэ сохилго, хүрилэлгэ болон гүрэлгын хүдэлмэринүүдыг үдэр хүнигүи ябуулжа тарьябэлэхэлэйгэ энэ гэлээр дүүргэхэ гэгшэ—фронтын урдахи манай уялга.

